

Skrót czasów angielskich

Czas teraźniejszy prosty	3
Czas teraźniejszy prosty - forma pytająca i przecząca	4
Czas teraźniejszy ciągły	5
Przyimki	6
Czas przyszły prosty	7
Konstrukcja - ' <i>to be going to</i> '	8
Pytania	9
Czas przeszły prosty	10
Czasowniki modalne <i>can, may</i> w czasie przeszłym	13
Wyrażenia <i>have to</i> i (be) <i>able to</i>	13
Have got	15
Czas przeszły ciągły	15
Czas Present Perfect	16
Czas Present Perfect Continuous	17
Strona bierna	17
Want, would like	18
Czas Past Perfect	19
Czas Past Perfect Continuous	19
Tryb rozkazujący	19
Polecenia pośrednie	20
Czas Future Continuous	21
Czas Future Perfect	21
Czas Future Perfect Continuous	22
Czas Future in the Past	22
Czas Future in the Past Continuous	23
Czas Future Perfect in the Past	23
Czas Future Perfect Continuous in the Past	24
Have i get w użyciu sprawczym (causative)	24
Czasowniki modalne <i>dare i need</i>	24
Konstrukcja <i>used to</i>	25
Czasowniki modalne w aspekcie Perfect	25
Mowa zależna	26
Pytania w mowie zależnej	27
Rozkazy w mowie zależnej	28
Okresy warunkowe - I	29
Okresy warunkowe - II	29
Okresy warunkowe - III	30

Czas teraźniejszy prosty

(The Present Simple Tense)

- W języku angielskim funkcjonuje 16 czasów gramatycznych, z których tylko połowa występuje w codziennym użyciu. Pozostałe spotyka się rzadziej, ze względu na wąski zakres zastosowania. Niektóre z czasów gramatycznych będą sprawiały wiele trudności uczącemu się, gdyż nie posiadają odpowiedników w języku polskim. Pomocne może się tu okazać zapamiętanie konkretnych sytuacji kontekstowych, obrazujących zastosowania tych czasów. Podane będą najbardziej typowe przykłady.

- czas teraźniejszy prosty, używa się najczęściej do:

- wyrażenia czynności powtarzającej się:

We go to school every day.

Codziennie idziemy do szkoły.

- wyrażenia czynności będącej nawykiem:

John always smokes pipe.

John zawsze pali fajkę.

- wyrażenia czynności stanowiącej właściwość osoby lub rzeczy:

Mary is stupid.

Mary jest głupia.

We speak English well.

Mówimy po angielsku dobrze.

- wyrażenia czynności lub stanu rzeczy, które czasem przyjmuje się jako fakt znany:

Lions live in Africa.

Lwy żyją w Afryce.

- wyrażenia czynności będącej określeniem stanu rzeczy:

He has a car.

On ma samochód

- użycie czasu Present Simple nie musi odnosić się do obecnie trwającej chwili lub czynności:

We go to school.

Chodzimy do szkoły.

Nie oznacza to, że w tej chwili idziemy.

John drinks whisky.

John pije (pija) whisky.

Choć obecnie John może spać.

- dla wyrażenia czynności trwającej konkretnie w tej chwili, używa się czasu teraźniejszy ciągły - The Present Continuous Tense, z wyjątkiem czasowników postrzegania zmysłowego i uczuć:

I see him now.

Widzę go teraz.

I think she loves you.

Sądzę, że ona cię kocha.

- czas teraźniejszy prosty ma we wszystkich osobach formę bezokolicznikową, oprócz 3 osoby liczby pojedynczej, w której występuje końcówka - **s** lub - **es**:

I you	drink, touch, work, do
----------	------------------------

we they	watch, go, see, have, wash
------------	----------------------------

he she it	drinks, touches, works, does watches, goes, sees, has, washes
-----------------	--

I **drink** beer.

(Ja) piję piwo.

He **drinks** whisky.

On pije whisky.

I **touch** her.

(Ja) dotykam ją.

She **touches** me.

Ona dotyka mnie.

- czasowniki z końcówką - **y**, w 3 osobie liczby pojed. przyjmują końcówkę - **ies**, tracąc - **y**:

I **cry**.

(Ja) krzyczę.

He **cries**.

On krzyczy.

- The Present Simple Tense bardzo często występuje z okolicznikami częstotliwości (Adverbials of Frequency):

always - zawsze

usually - zwykle

never - nigdy

sometimes - czasami

often - często

generally - ogólnie

rarely - rzadko
seldom - rzadko

every day - codziennie
every week - co tydzień
every year - co rok
itp.

ever - kiedykolwiek
(tylko w pytaniach)

John **never** drinks milk.
We **often** go home by taxi.

John nigdy nie pije mleka.
Często jeździmy do domu taksówką.

Czas teraźniejszy prosty - forma pytająca i przecząca (The Present Simple Tense - The Interrogative and the Negative)

- Dla zrozumienia zasad tworzenia pytań i przeczeń w języku angielskim, należy poznać istotę czasownika posiłkowego **do** (zwanego również operatorem). Tworzy on strukturę pierwotną (głęboką) każdego zdania oznajmującego. Jest to jednak struktura sztuczna, nie występująca na codzień, z wyjątkiem znaczeń emfatycznych:

I drink whisky.
I **do** drink whisky.

I **do** drink whisky.

(Ja) **piję** whisky.
(zapewniam o tym)

- czasownik posiłkowy **do** (w 3 osobie liczby pojedynczej - **does**) w tej funkcji nie jest nośnikiem informacji. Jest niezbędną częścią do tworzenia pytań i przeczeń, w czasie teraźniejszym prostym i przeszłym prostym (The Simple Past Tense). W pytaniach wychodzi przed podmiot.:

I **do drink** whisky.

Do I drink whisky?

Yes, I drink whisky.

Yes, I **do** drink whisky.

Yes, I **do**.

Czy piję whisky?

(odpowieź skrócona)

- w 3 osobie liczby pojedynczej, po zastosowaniu operatora **do** czasownik główny traci końcówkę - **s** lub - **es**, na rzecz czasownika posiłkowego:

John **smokes** pipe.

John **does smoke** pipe.

Does John **smoke** pipe?

Yes, he **smokes** pipe.

Yes, he **does smoke** pipe.

Yes, he **does**.

- przeczenie tworzy się przez dodanie cząsteczki **not** bezpośrednio po operatorze **do**:

Mary sings well.

Mary **does** sing well.

Mary **does not** sing well.

Mary **doesn't** sing well.

We drink beer.

We **do** drink beer.

We **do not** drink beer.

We **don't drink** beer.

Uwaga: - pamiętaj o zasadzie pojedynczego przeczenia (w zdaniu może być tylko jeden element przeczący):

Mary **never** drinks beer.

never czyni zdanie przeczącym
- **doesn't** jest już niepotrzebne.

- w dialekcie brytyjskim (British English) czasownik to have w pytaniach i przeczeniach używa się nieco inaczej:

Have you matches?
I haven't time.

Czy masz zapalki?
Nie mam czasu.

Czas teraźniejszy ciągły (The Present Continuous (Progressive) Tense)

- czas teraźniejszy ciągły używa się dla wyrażenia, że czynność o której mówimy, właśnie trwa:

Jane **is reading** a book.

Janina czyta książkę (teraz).

- tworzy się go przez zestawienie odpowiedniej formy czasownika **to be** w czasie Present Simple, z imiesłowem teraźniejszym (formą - **ing**):

I	am	drinking
you	are	drinking
he	is	drinking
she		
it		

we	are	drinking
you	are	drinking
they	are	drinking

- w formie pytającej, **to be** wychodzi przed podmiot:

Is Ann reading a book?

Czy Anna czyta książkę (teraz)?

Are you reading a book?

Czy (ty) czytasz książkę (teraz)?

- w formie przeczącej, do **to be** dodaje się cząsteczkę **not**:

Ann **is not** reading a book.

Anna nie czyta książki (teraz).

They **are not** reading a book.

Oni nie czytają książki (teraz).

- w niektórych przypadkach, czas Present Continuous, jak Present Simple, może być użyty w odniesieniu do przyszłości:

Tracey **is coming** back next week.

Tracey wraca w przyszłym tygodniu.

Tracey **comes** back next week.

- czasu Present Continuous nie używa się:

- ♦ z czasownikami postrzegania zmysłowego, np. see, hear, smell (z wyjątkiem pewnych szczególnych zastosowań);
- ♦ z czasownikami wyrażającymi uczucia, np. love, hate, like, wish;
- ♦ z czasownikami wyrażającymi czynność umysłową, np. think, forget, agree, know, remember;
- ♦ z czasownikami wyrażającymi posiadanie, np. have, own, possess;
- ♦ z czasownikami modalnymi oraz **to be**.

- Present Continuous często występuje z określeniami:

now

teraz, obecnie

at the moment

w tej chwili

zauważ różnicę:

Kevin **goes** to school.

Kevin **chodzi** do szkoły.

Kevin **is going** to school.

Kevin **idzie** do szkoły.

Father **goes** to work by bus.

Ojciec **jeździ** do pracy autobusem.

Father **is going** to work by bus.

Ojciec **jedzie** do pracy autobusem.

powszechnie stosowane skróty:

I am reading

= I'm reading.

you are reading

= you're reading

you are not reading

= you're not reading

= you aren't reading

he is reading

= he's reading

he is not reading

= he's not reading

= he isn't reading

we are reading

= we're reading

we are not reading

= we're not reading

= we aren't reading

Przymyki (Prepositions)

- Przymyki wyrażają stosunki między poszczególnymi częściami zdania. Podobnie jak w języku polskim, nie posiadają znaczenia. Nie można jednak przymków angielskich jednoznacznie zestawić z polskimi, choć w niektórych przypadkach przymyki te odpowiadają sobie:

on the table	na stole	on Monday	w poniedziałek
for dinner	na obiad	in the air	w powietrzu

- przymyki mogą być

- proste:	at, by, from
- pochodne:	before, into, outside
- złożone:	in front of, in spite of

- przymyki używane w określeniach czasu:

	<u>at</u>		<u>on</u>	
at night	w nocy	on Tuesday	we wtorek	
at 5 o'clock	o godzinie piątej	on April 4	4 kwietnia	
		on that day	tego dnia	

	<u>in</u>			
in July	w lipcu	in 1975	w 1975	
in winter	w zimie	in a minute	za minutę	

	<u>by</u>			
by tomorrow	do jutra			
by seven o'clock	do godziny siódmej			

	<u>from ... to</u>			
from 5 p.m. to 6 p.m.		od godz. 5 do 6 popołudniu		
from Monday to Saturday		od poniedziałku do soboty		

	<u>since</u>		<u>for</u>	
since 1969	od 1969	for 2 years	przez 2 lata	
since yesterday	od wczoraj	for 5 minutes	od 5 minut	

	<u>till, until</u>		<u>after</u>	
till midnight	do północy	after dinner	po obiedzie	
until he comes	aż przyjdzie	after that	po tym	

	<u>before</u>		<u>during</u>	
before breakfast	przed śniadaniem	during the meeting	podczas spotkania	
before drinking	przed piciem	during that time	w tym czasie	

- przymyki używane w określeniach ruchu i kierunku:

	<u>from</u>		<u>out of</u>	
from Poland	z Polski	out of prison	z więzienia	
from the house	z domu	out of the car	z samochodu	

	<u>to</u>		<u>into</u>	
to England	do Anglii	into the glass	do szklanki	
to work	do pracy	into the box	do pudełka	

	<u>through</u>			
through the window	przez okno			
through the tunnel	przez tunel			

• przyimki używane w określeniach położenia i miejsca:

in the car in Italy	<u>in</u> w samochodzie we Włoszech	on the roof on the table	<u>on</u> na dachu na stole
at work at school	<u>at</u> w pracy w szkole	above the chimney over the door	<u>above, over</u> nad kominem nad drzwiami
below the picture under the tree	<u>below, under</u> pod obrazem pod drzewem	beside the chair by the river	<u>beside, by</u> przy krześle przy rzece
between the trees between them	<u>between</u> między drzewami między nimi	near the school near the bench	<u>near</u> w pobliżu szkoły w pobliżu ławki
among friends among us	<u>among</u> wśród przyjaciół wśród nas (między nami)	behind the building behind the bar	<u>behind</u> za budynkiem za barem
along the road along the path	<u>along</u> wzdłuż drogi wzdłuż ścieżki	in front of the palace in front of the guards	<u>in front of</u> przed pałacem przed strażnikami

• przyimki używane do określenia sposobu:

with the knife with patience	<u>with</u> nożem z cierpliwością	by mail by bus	<u>by</u> pocztą autobusem
without problems without ice	<u>without</u> bez problemów bez lodu	in a hurry in affection	<u>in</u> w pośpiechu w afekcie

• przykłady stałych zestawień niektórych czasowników z przyimkami:

to listen to	to come from
to look at	to care for
to talk to (with)	to write with
to talk about	to think about
to wait for	to shoot at
to go to	to shout at
to give to	to leave for

Czas przyszły prosty

(Future Simple Past)

- czasu **Future Simple** używa się do wyrażania czynności i stanów w przyszłości. Tworzy się go zestawiając czasownik posiłkowy **shall** lub **will** z bezokolicznikiem (bez **to**):

I	shall (will)	drink
you	will	drink
he	will	drink
she		
it		

we	shall (will)	drink
you	will	drink
they	will	drink

• powszechnie używane skróty:

I'll, you'll, he'll, she'll, it'll, we'll, they'll

- obecnie, powszechnie używa się formę **will** we wszystkich osobach:
- przeczenia tworzy się przez dodanie do czasownika posiłkowego słowa **not**:

I	shall not (shan't)	drink
I	will not (won't)	drink
you	will not (won't)	drink
he	will	drink
she		
it		

we	will not (won't)	drink
you		
they		

- pytania ogólne tworzy się przez wysunięcie czasownika posiłkowego przed podmiot:

Shall	I	drink?
Will	I	drink?
Will	you	drink?
Will	he	drink?
	she	
	it	

Will	we	drink?
	you	
	they	

- towarzyszące określenia czasu:

tomorrow, on (Friday), next week, next month, next year, itd.

- oprócz czasu **Future Simple**, dla wyrażenia czynności w przyszłości, można użyć:

- Present Simple Tense** (w określonych sytuacjach);
- Present Continuous Tense** (w niektórych sytuacjach - patrz Lesson 13);
- wyrażenie **to be going to** (patrz - lesson 18).

Uwaga:

- **shall** w 2 i 3 osobie może wyrażać polecenie lub postanowienie:
 You **shall** go there immediately. - Udasz się tam natychmiast.
 Violators **shall** be prosecuted. - Naruszający przepis będą karani.
- **will** w 2 i 3 osobie może wyrażać przyszłość z uwzględnieniem czynnika wolicjonalnego (chęć, niechęć):
Will you help me? Czy zechcesz mi pomóc?

Konstrukcja - 'to be going to'

- to be going to** używa się w odniesieniu do przyszłości, z uwzględnieniem zamiarów i intencji mówiącego:

I **am going to** fly to Washington D.C.
 Zamierzam polecieć do Waszyngtonu.
 She **is going to** go to the cinema tonight.
 Ona zamierza iść do kina dziś wieczorem.

- pytania ogólne:

He **is going to** work. **Is** he **going to** work?

- przeczenia:

They **are going to** drink whisky.
 They **are not (aren't) going to** drink whisky.

Pytania (Questions)

- W języku angielskim funkcjonują następujące rodzaje pytań:

- ogólne;
- o podmiot;
- alternatywne;
- szczegółowe;
- typu "nieprawdaż".

- pytania ogólne (General Questions):

- oczekują potwierdzenia lub zaprzeczenia (**yes, no**);
- zaczynają się od czasownika posiłkowego (Auxiliary Verbs) lub modalnego, po którym następuje podmiot:

Do you often drink beer?	Yes, I do.	No, I don't.
Can she swim?	Yes, she can.	No she can't.
Will the students eat potatoes?	Yes, they will.	No, they won't.

- odpowiednikiem tych pytań w języku polskim są pytania, rozpoczęte wyrazem - **czy**.

Uwaga: pytania ogólne mogą zawierać przeczenia:

Aren't you drinking whisky now? Czy nie pijesz whisky teraz?

- pytania o podmiot (Questions about Subject):

- zaczynają się od zaimków pytających: **who (kto), what (co), which (który), whose (czyj), how many (ile), how much (ile)**, itd.;
- nie zawierają inwersji (czasownik posiłkowy lub ułomny nie wychodzi przed podmiot);
- mogą zawierać przeczenie:

Who is drinking my beer? Kto pije moje piwo?	What will be there? Co tam będzie?
Which girls work here? Które dziewczyny tu pracują?	Who won't be here? Kogo tu nie będzie?
Whose whisky is there? Czyja to whisky?	How many books are here? Ile tu jest książek?

- pytania alternatywne (Alternative Questions):

- składają się z dwóch pytań ogólnych, połączonych spójnikiem **or (czy)**;
- wymagają pełnej odpowiedzi:

Is she reading or writing?
Do you drink beer or do you drink whisky?

- pytania szczegółowe (Special Questions):

- rozpoczynają się od zaimków pytających:

who	-	kto	what	-	co	where	-	gdzie
when	-	kiedy	whose	-	czyj	which	-	który (która)
how	-	jak						

- od wyrażen pytających:

how many	-	ile	how much	-	ile
how often	-	jak często	how fast	-	jak szybko
how long	-	jak długo (długo)	since when	-	od kiedy

- po zaimkach lub wyrażeniach pytających, występuje czasownik posiłkowy lub ułomny, poprzedzając podmiot:

zaimek lub wyrażenie pytające	czasownik posiłkowy lub ułomny	podmiot	orzeczenie oraz dopełnienie
Where	do	you	work?
How often	does	he	drink beer?
When	will	you	bring whisky?
How big	is	their car?	
What	are	you	eating?
Which book	does	she	read?
How much beer	can	we	drink?

- zaimek pytający **whom** spotyka się coraz rzadziej; zamiast niego używa się **who**:

Who do you often meet? Kogo spotykasz często?

- pytania szczegółowe mogą być również tworzone przez zaimek pytający z przyimkiem (pytania z przesuniętym przyimkiem). Przyimek ten będzie występował na końcu zdania:

(po orzeczeniu) Where do you come **from**?

Skąd pochodzisz?

(po dopełnieniu) Who are you writing this letter **to**?

Do kogo piszesz ten list?

(przed okolicznikiem) Who will she talk **to** tomorrow?

Z kim będzie ona jutro rozmawiać?

- najczęściej spotykane zestawienia zaimków pytających z przyimkami:

where from?

skąd?

who about?

o kim?

where to?

dokąd?

who with?

z kim?

what with?

czym?

what for?

po co? / za co?

what about?

o czym?

pytania typu **"nieprawdaż"** (Question Tags):

- są to krótkie pytania ogólne;
- występują po zdaniach twierdzących lub przeczących;
- odnoszą się do podmiotów w tych zdaniach;
- forma tych pytań jest przeciwna do formy zdań (zdanie oznajmujące - pytanie przeczące; zdanie przeczące - pytanie twierdzące);
- od zdania oddzielone są przecimkiem:

Mary is stupid, **isn't she**?

He isn't reading a book, **is he**?

She often smokes, **doesn't she**?

You can't swim, **can you**?

You will work hard, **won't you**?

- Question Tags można tłumaczyć jako **"nieprawdaż"** lub **"czyż nie"**, zaś w niektórych wypadkach - zignorować.

Czas przeszły prosty

The Simple Past Time.

- czas przeszły prosty używa się dla wyrażenia czynności, która miała miejsce w przeszłości;
- używa się go z określeniami czasu:

yesterday

the day before yesterday

wczoraj

przedwczoraj

last week
last month
last year
last Friday

w zeszłym tygodniu
w zeszłym miesiącu
w zeszłym roku
w zeszły piątek

two days ago
three weeks ago
five years ago

dwa dni temu
trzy tygodnie temu
pięć lat temu

in July
in 1975

w lipcu
w 1975

- w czasie Simple Past, czasowniki przyjmują II formę podstawową identyczną dla wszystkich osób, oprócz czasownika **to be** :
- **to be** w czasie Simple Past :

I	was	here	Ja tu byłem.
You	were	here	Ty tu byłeś.
He	was	here	On tu był.
She			Ona tu była.
It			Ono tu było.

We	were	here	My tu byliśmy.
You	were	here	Wy tu byliście.
They	were	here	Oni tu byli.

- pytania ogólne tworzymy przez inwersję:

Was	I	here?
Were	you	
Was	he	
	she	
	it	

Were	we	here?
	you	
	they	

- pytania o podmiot:

Who was there?
Whose dog was it?

Kto tam był?
Czyj pies to był?

- pytania szczegółowe, to konstrukcja:

zaimek lub wyrażenie pytające + was (were) + podmiot

Where were you?
When was she here?

Gdzie byłeś?
Kiedy ona tu była?

- Question Tags:

They were here, weren't they?
I wasn't here, was I?

- przeczenia:

I	was not (wasn't)	here.
You	were not (weren't)	
He	was not (wasn't)	
She		
It		

We	were not (weren't)	here.
You		
They		

- czas przeszły czasowników regularnych, tzn. II formę czasowników tworzy się przez dodanie końcówki **-ed** lub **-d**, np.:

work + ed = worked

I	worked, lived, talked, loved.
You	
He, She, It	
We	
You	
They	

ale:

czasowniki z końcówką **-y**, tracą **-y** i przyjmują **-i**:

cry - cried
try - tried

- czas przeszły czasowników nieregularnych (patrz również str. 187):

do - did	go - went	come - came
drink - drank	eat - ate	buy - bought
see - saw	sing - sang	have - had
write - wrote	give - gave	bring - brought

- przeczenia i pytania tworzy się z użyciem operatora **do** (w II formie - **did**) i bezokolicznika:
- przeczenia:

did + not (didn't) + bezokolicznik

John	drank	whisky yesterday.
John	did drink	whisky yesterday.
John	did not drink	whisky yesterday.
Mary	watched	television last week.
Mary	did watch	television last week.
Mary	didn't watch	television last week.

- pytania:

- pytania ogólne:

did (przed podmiotem) + bezokolicznik

Helen drank much beer last night.
Helen did drink much beer last night.
Did Helen drink much beer last night?
John worked hard yesterday.
John did work hard yesterday.
Did John work hard yesterday?

- pytania szczegółowe:

zaimek lub wyrażenie pytające + did + podmiot

She went to school yesterday.	
She did go to school yesterday.	
Where did she go yesterday?	Gdzie ona wczoraj poszła?
When did she go to school?	Kiedy ona poszła do szkoły?
What did she do yesterday?	Co ona robiła wczoraj?

- pytania o podmiot (**bez did, bez inwersji**):

Who went to school yesterday?	Who drank our beer two days ago?
Kto poszedł wczoraj do szkoły?	Kto wypił nasze piwo dwa dni temu?
Who telephoned to Mary?	
Kto telefonował do Mary?	

- - pytania z przesuniętym przymkiem:

They talked to the teacher yesterday.	She came from Detroit.
Who did they talk to yesterday?	Where did she come from?
James wrote the letter with a pen last night.	
What did James write the letter with last night?	

- Question Tags:
They drank our beer yesterday, didn't they?
You didn't talk to your father, did you?

Czasowniki modalne **can, may** w czasie przeszłym

The Modal Verbs **can, may** in the Simple Past Tense

- czasowniki modalne **can** i **may** mają formę przeszłą jednakową dla wszystkich osób:

can	-	could
may	-	might

could

- używa się w odniesieniu do umiejętności posiadanej w przeszłości:
I **could** swim last year.
W zeszłym roku mogłem (umiałem) pływać.
- pytania tworzy się przez inwersję, przeczenie - poprzez dodanie **not**:
Mary **could** run fast five years ago.
Could Mary run fast five years ago.
Czy Mary potrafiła (mogła) biegać szybko 5 lat temu.
John **could** drive his car then.
John **could not (couldn't)** drive his car then.
John nie mógł (nie potrafił) prowadzić wtedy swego wozu.

might

- używa się do wyrażania przypuszczenia (w teraźniejszości):
I think I **might** help you.
Sądzę, że mógłbym ci pomóc.
She **might** be busy now.
Być może ona jest teraz zajęta.
- przeczenie tworzy się poprzez dodanie **not**, pytania - poprzez inwersję. Są to konstrukcje rzadko spotykane w użyciu.
- must** nie posiada żadnej innej formy; używa się więc wyrażenia zastępczego **have to**. Zastępczą konstrukcją dla **can** jest **(be) able to**. (patrz - Lesson 24)

Wyrażenia **have to** i **(be) able to**

have to

- wyrażenie to używane jest powszechnie zamiast **must**. Może występować we wszystkich czasach oprócz ciągłych (Continuous):

We must go.	Present Simple	We have to go. Musimy iść.
-----	Simple Past	We had to go. Musieliśmy iść.
-----	Future Simple	We will have to go tomorrow. Będziemy musieli iść jutro.

- przeczenia tworzy się przez dodanie **not** do operatora:

She has to learn English. Ona musi się uczyć angielskiego.	I will have to drink beer. Będę musiał pić piwo.
She does not (doesn't) have to learn English. Ona nie musi się uczyć angielskiego.	I will not (won't) have to drink beer. Nie będę musiał pić piwa.

- pytania tworzy się z użyciem operatora:

She has to eat onion. Ona musi jeść cebulę. Does she have to eat onion? Czy ona musi jeść cebulę? What does she have to eat? Co ona musi jeść?	They had to repair the car. Oni musieli naprawić samochód. Who had to repair the car? Kto musiał (miał) naprawić samochód?
--	---

I will **have to** talk to Mary.

He **had to** watch TV, **didn't** he?

Z kim będę musiał porozmawiać?

be able to

- Ona będzie umiała pływać.

- He ***will not (won't) be able to*** speak French.

- nauczycielem?

Mogłeś ją widzieć, nieprawdaż?

- **have to** i **(be) able to** - struktura pytań:

14

Have got

- wyrażenie **have got** używa się w odniesieniu do teraźniejszości:

- używane jest często zamiast **have to** lub **must**:

I **have to** wash my car.

I **have got (I've got)** to wash my car.

Uwaga:

rzadko w tym znaczeniu występuje w pytaniach i przeczeniach.

- może zastąpić czasownik **to have**:

Mary **has** potatoes today.

Mary **has got (Mary's got)** potatoes today.

What **has** she **got**?

Co ona ma?

Has she **got** any garlic?

Czy ona ma czosnek?

She **hasn't got** any beer

Ona nie ma piwa.

Czas przeszły ciągły (The Past Continuous Tense)

- czas **Past Continuous** tworzy się zestawiając **was / were** z formą **-ing** czasownika:

was / were +-ing

He **was working**.

- używa się go do wyrażenia czynności trwającej w danym momencie w przeszłości gdy nastąpiła inna czynność przeszła; podkreśla on ciągłość, a nie ukończenie:

I **was drinking** whisky yesterday **at 5 o'clock**.

Wczoraj o godzinie piątej piłem whisky.

When he came home Mary **was eating** onion.

Kiedy przyszedł do domu, Marysia jadła cebulę.

She **was watching** television **on Friday from 7 to 8 o'clock**.

Ona oglądała telewizję w piątek od godziny siódmej do ósmej.

- spójniki:

when - stosuje się przeważnie w połączeniu z **Past Simple Tense**

while - stosuje się przeważnie w połączeniu z **Past Continuous Tense**

- porównaj:

I ate lunch at 12 o'clock yesterday.

Zjadłem lunch wczoraj o godzinie dwunastej.

I was eating lunch at 12 o'clock yesterday.

Wczoraj o godzinie dwunastej **jadłem** lunch.

- Past Continuous** można użyć do wyrażenia dwóch czynności, które trwały równolegle:

I was drinking beer **while** Mary was eating garlic.

Piłem piwo, **podczas gdy** Marysia jadła czosnek.

przeczenia tworzy się przez użycie - **not**:

They **were not (weren't)** working yesterday.

- pytania:

I was talking to Mary then.

— ogólne:

Was I talking to Mary then?

— "o podmiocie":

Who **was talking** to Mary then?

— szczegółowe:

Who **was I talking** to then?

When **was I talking** to Mary?

— typu "nieprawdą":

I was talking to Mary then, **wasn't I**?

Czas Present Perfect (The Present Perfect Tense)

- czas Present Perfect tworzy się z **have (has)** oraz **III formy czasownika**:

I	have worked
you	have worked
he	has worked
she	
it	

we	have worked
you	
they	

- III formę czasowników regularnych tworzy się podobnie jak formę II, tzn. przez dodanie końcówki **-ed** lub **-d**:
- III forma niektórych czasowników nieregularnych:

eat	-	eaten	write	-	written
drink	-	drunk	buy	-	bought
go	-	gone	tell	-	told
see	-	seen	speak	-	spoken
do	-	done	read	-	read

- Present Perfect używa się:

– dla określenia czynności, która rozpoczęła się w przeszłości i jeszcze trwa:

John **has worked** here for 2 years.

John pracuje tu od 2 lat.

They **have lived** in Detroit since 1983.

Oni mieszkają w Detroit od 1983 r.

– dla wyrażenia czynności lub zdarzenia, które miało miejsce w nieokreślonej przeszłości, zaś skutki trwają nadal:

She **has read** this book.

Ona przeczytała tę książkę (zna ją i wie o czym jest).

The Stewarts **have bought** a car.

(Państwo) Stewartowie kupili samochód (i mają go).

- Present Perfect może występować z określeniami:

already	-	już	never	-	nigdy
recently	-	ostatnio	today	-	dzisiaj
lately	-	ostatnio	yet	-	jeszcze
just	-	właśnie	this week	-	w tym tygodniu
ever	-	kiedykolwiek (tylko w pytaniach)			

- examples:

She **has** already **typed** that letter.

Ona już napisała ten list na maszynie.

I **have seen** an interesting film recently.

Widziałem interesujący film ostatnio.

Robert **has** just **telephoned**.

Właśnie dzwonił Robert.

We **have** never **been** to England.

Nigdy nie byliśmy w Anglii.

Have you ever **drunk** whisky?

Czy kiedykolwiek piłeś whisky?

I **haven't done** it yet.

Jeszcze tego nie zrobiłem.

- przeczenia tworzy się dodając **not**:

I **have repaired** my car.

I **have not (haven't)** repaired my car.

Uwaga:

pamiętaj o pojedynczym przeczeniu przy użyciu **never**:

She **hasn't talked** to him.

She **has never talked** to him.

- pytania:

–	ogólne:	Has Mary eaten much onion?
–	o podmiocie:	Who has eaten much onion?
–	szczegółowe:	What has Mary eaten?
–	"nieprawdaz":	Mary has eaten much onion, hasn't she?

- w odróżnieniu od Simple Past, czas Present Perfect nie wymaga określenia czynności przeszłej w czasie:

I **have bought** a book.

She **has seen** this film.

I **bought** a book yesterday.

She **saw** this film last week.

- Present Perfect nie ma odpowiednika w języku polskim i jest trudny do nauczenia się. Jego znaczenie przeważnie odzwierciedla się dodatkowymi określeniami

Istnieje jednak konstrukcja mogąca przypominać Present Perfect po polsku:
Janek ma odrobioną matematykę.

Czas Present Perfect Continuous

(The Present Perfect Continuous Tense)

- czas Present Perfect Continuous tworzy się z wyrazów **have been (has been)** + forma ciągła **-ing** czasownika:

I, you, we, they	-	have been drinking
he, she, it	-	has been drinking

- Present Perfect Continuous używa się w odniesieniu do czynności rozpoczętej w przeszłości i trwającej bez przerwy do teraźniejszości (nacisk na ciągłość):

Mary has been eating potatoes for 2 hours.
Mary je ziemniaki od 2 godzin.

- najczęściej spotyka się przykłady odnoszące się do nieodległej przeszłości:
- w języku polskim można ten czas odzwierciedlić czasem teraźniejszym wraz z dodatkowymi określeniami:

- przeczenia - dodanie **not**:

We have not (haven't) been drinking whisky since breakfast.
Nie pijemy whisky od śniadania.

- pytania:

She has been waiting for you for 3 hours.

- ogólne:	Has she been waiting for you for 3 hours?
- o podmiot:	Who has been waiting for you for 3 hours?
- szczegółowe:	Who has she been waiting for?
	How long has she been waiting for you?
- "nieprawdą":	She has been waiting for you for 3 hours, hasn't she?

Strona bierna

(The Passive Voice)

- strona bierna występuje często w języku angielskim, częściej niż w języku polskim:
- używa się jej, aby w zdaniu bardziej podkreślić wykonaną czynność niż wykonawcę lub w przypadku, gdy wykonawca jest nieznany:

- stronę bierną tworzy się dobierając odpowiednią formę i czas czasownika **to be** z III formą czasownika:

– przykład z czasownikiem to introduce:

to (be) + introduced

Present Simple	am introduced are introduced is introduced
Present Continuous	am being introduced are being introduced is being introduced
Future Simple	will be introduced
Past Simple	was introduced were introduced
Past Continuous	was being introduced were being introduced

- Nie używa się strony biernej w czasach Continuous oprócz Present Continuous i Past Continuous:

nie: **has been being introduced**

- Examples:

Mary killed John yesterday. I am drinking beer.
John was killed **by** Mary yesterday, Beer is being drunk by me.
John został wczoraj zabity przez Mary. Piwo jest pite przeze mnie.

Jane has written the letter.
The letter has been written by Jane.

uwaga:

często pomija się wykonawcę czynności:
His uncle was killed during the war.
The new bridge will be built next year.

- W stronie biernej mogą również występować pytania i przeczenia:

His uncle wasn't killed during the war. Was his uncle killed during the war?
Jego wujek nie był zabity w czasie wojny. Czy jego wujek był zabity w czasie wojny?
When was his uncle killed?
Kiedy został zabity jego wujek?

- Jeżeli w zdaniu są dwa dopełnienia, stronę bierną można utworzyć w dwojaki sposób:

Mary gave me some onion.

1 2

- I was given some onion by Mary.
- Some onion was given to me by Mary.

Uwaga:

dwa dopełnienia mogą występować po czasownikach, np.: tell (powiedzieć), write (pisać), send (wysłać), show (pokazać), buy (kupić), itp.

- strony biernej nie tworzy się, gdy nie ma dopełnienia:

John is sleeping.
Mary is singing. (brak dopełnienia)

ale:

Mary is singing a song.
The song is being sung by Mary.

- czasowniki modalne w stronie biernej:

Ted can paint the room.
The room can be painted by Ted.

Want, would like

- want** = chcieć; **would like** jest łagodniejszą i uprzejmiejszą odmianą "chcieć" (chciałbym, chciałbyś, itp.)
- po zwrotach tych może występować rzeczownik lub bezokolicznik:

	I want a beer.	Chcę piwo.
	I would like a beer.	Chciałbym piwo.
lub	I'd like a beer.	Chciałbym piwo.
	I want to drink a beer.	Chcę pić piwo.
	I would like to drink a beer.	Chciałbym pić piwo.
lub	I'd like to drink a beer.	Chciałbym napić się piwa.

- przeczenie:

Mary **doesn't want** potatoes.
Mary **doesn't want** to eat potatoes.
Mary **would not (wouldn't) like** potatoes.
Mary **would not (wouldn't) like** to eat potatoes.

- pytania:

John **wants** a book.

Does John **want** a book?

Who **wants** a book?

What **does** John **want**?

John **would like** a book.

Would John **like** a book?

Who **would like** a book?

What **would** John **like**?

John **wants** to read a book.

Does John **want** to read a book?

Who **wants** to read a book?

What **does** John **want** to do?

John **would like** to read a book.

Would John **like** to read a book?

Who **would like** to read a book?

What **would** John **like** to do?

- would like ma jednakową formę dla wszystkich osób i odnosi się tylko do teraźniejszości/przyszłości:

Czas Past Perfect (The Past Perfect Tense)

- czas Past Perfect tworzy się przy pomocy **had** i III formy czasownika:

(I, you, he, she, it, we, they) **had drunk** whisky.

- używa się go w odniesieniu do czynności, która miała miejsce wcześniej niż inna czynność lub moment w przeszłości:

Mary **had eaten** onion before you came.

Mary jadła cebulę zanim przyszedłeś.

When John telephoned Linda **had** already **left**.

Kiedy John zadzwonił, Linda już wyszła. (już jej nie było)

- przeczenie:

I **had not (hadn't)** drunk whisky.

- pytania:

Had I **drunk** whisky?

What **had** I **drunk**?

Who **had drunk** whisky?

I **had drunk** whisky, **hadn't** I?

- Past Perfect w stronie biernej:

had been + **III forma czasownika**

My whisky **had been drunk** before.

Czas Past Perfect Continuous (The Past Perfect Continuous Tense)

- czas Past Perfect Continuous to konstrukcja:

had been + **....ing**

(I, you, he, she, it, we, they) **had been drinking**.

- używa się go rzadko;
- wyraża ciągłość czynności, rozpoczętej przed pewnym momentem w przeszłości:

When I saw Mary she **had been eating** potatoes for an hour.

Kiedy widziałem Mary, jadła ziemniaki od godziny.

- przeczenie:

I **had not (hadn't) been drinking** beer.

- pytania:

Had I **been drinking** beer?

Who **had been drinking** beer? I **had been drinking beer**, **hadn't** I?

Tryb rozkazujący (The Imperative)

- dla 2 osoby liczby pojedynczej i mnogiej - podstawowa forma czasownika:

Drink!	Pij! (Pijcie)!
Eat the potatoes!	Jedz (Jedzcie) ziemniaki!
Write it, please.	Napisz (Napiszcie) to, proszę.
Don't drink!	Nie pij (pijcie)!
Don't write it, please.	Proszę nie pisz (piszcie) tego.

- dla 1 i 3 osoby liczby pojedynczej i mnogiej - użycie czasownika **let** (pozwolić); występujący zaimek przyjmie formę dopełniaczową:

Let me drink!	Pozwólcie mi pić!	= Niech się napiję!
Let him drink!	Pozwólcie jemu pić!	= Niech się on napije!
Let her drink!	Pozwólcie jej pić!	= Niech się ona napije!
Let us drink!	Pozwólcie nam pić!	= Napijmy się!
Let them drink!	Pozwólcie im pić!	= Niech się oni napiją!

Don't let Mary eat onion! Nie pozwólcie Mary jeść cebuli!

Don't let them work! Niech Mary nie je cebuli!

Niech oni nie pracują!

Nie pozwólcie im pracować!

uwaga:

Let us = **Let's** Let's go! Chodźmy!

Let's not go! = **Don't let us go!**

Polecenia pośrednie

(Indirect orders)

- polecenie **want** **to**:

I **want** John **to read** this book.

Chcę, żeby John przeczytał tę książkę.

Mary **wants** me **to eat** potatoes.

Mary chce, żebym zjadł ziemniaki.

- przeczenia:

He **doesn't want** them **to go** home.

On nie chce, żeby oni poszli do domu.

Mr. Robson **didn't want** us **to wait**.

Pan Robson nie chciał, żebyśmy czekali.

- pytania:

	Does	she	want	me	to smoke?
What	do	you	want	her	to do?
Where	will	they	want	him	to go?
Who	did	he	want	us	to listen to?

Czy ona chce, żebym palił?

Co chcesz, żeby ona zrobiła?

Gdzie oni chcą, żeby on poszedł?

Kogo on chciał, żebyśmy słuchali?

- polecenie łagodniejsze **would like** **to**:

I **would like** John **to read** this book.

Chciałbym, żeby John przeczytał tę książkę.

Mary **would not (wouldn't) like** me **to eat** potatoes.

Mary nie chciałaby, żebym jadł ziemniaki.

	Would	she	like	us	to drink?
What	would	he	like	them	to do?
Where	would	you	like	her	to go?
Who	would	they	like	us	to talk to?

Czy ona chciałaby, żebyśmy pili?

Co on by chciał, żeby oni robili?
 Gdzie byś chciał, żeby ona poszła?
 Z kim oni by chcieli, żebyśmy rozmawiali?

Czas Future Continuous (The Future Continuous Tense)

- jest to czas rzadko używany;
- struktura:

will (shall) be + ...ing

I, we	will	be	drinking.
	shall	be	drinking.
you, he, she, it, they	will	be	drinking.

- używa się go przede wszystkim dla wyrażenia ciągłości czynności w przyszłości:
 They'll **be coming** home soon.
Oni wkrótce będą przychodzić do domu.
 I'll **be watching** tv tomorrow at this time.
Jutro o tej porze będę oglądał telewizję.

- przeczenia:
 He **won't be talking** to you when you come.
On nie będzie z tobą rozmawiał, kiedy przyjdiesz.

- pytania:
Will they **be coming** home soon?
 What **will** he **be doing** tomorrow at this time?
 Who **will be watching** tv tomorrow at this time?

Czas Future Perfect (The Future Perfect Tense)

- jest to czas rzadko używany;
- struktura:

will (shall) have + III forma czasownika

I, we	will	have	drunk.
	shall	have	drunk.
you, he, she, it, they	will	have	drunk.

- używa się go dla wyrażenia, że dana czynność będzie zakończona (dokonana) w pewnym momencie w przyszłości:

He **will have drunk** 20 bottles of beer by tomorrow.
On wypije do jutra 20 butelek piwa.

She **will have painted** the picture by Friday.
Ona namaluje ten obraz do piątku.

- przeczenie:

They **won't have read** this book by next week.

- pytania:

Will they **have read** this book by next week?
 What **will** they **have read** by next week?
 Who **will have read** this book by next week?

- strona bierna:

will (shall) have been + III forma czasownika

The car **will have been repaired** by Friday.
Samochód będzie naprawiony do piątku.

Czas Future Perfect Continuous (The Future Perfect Continuous Tense)

- bardzo rzadko używany;
- struktura:

will (shall) have been + ...ing

I, we	will	have	been	drinking.
	shall	have	been	drinking.
you, he, she, it, they	will	have	been	drinking.

- używa się go do wyrażenia ciągłości, czynności rozpoczętej przed danym momentem w przyszłości i trwającej do tego momentu:

By June I **will have been working** here for 9 month.
W czerwcu minie 9 miesięcy, jak tu pracuję.

- przeczenie:

He **won't have been drinking**.

- pytania:

Will he **have been drinking**?
 What **will** he **have been drinking**?

Czas Future in the Past (The Future in the Past Tense)

- struktura:

would (should) + forma podstawowa czasownika

I, we	would	drink.
	should	drink.
you, he, she, it, they	would	drink.

- występuje przeważnie w zdaniach złożonych;
- używa się:

- do wyrażenia przyszłości w danym momencie w przeszłości:
 I **knew** that I **would drink** beer with Mary.
Wiedziałem że będę pił piwo z Mary.
- w mowie zależnej (patrz Lesson 63);
- w okresach warunkowych (patrz Lessons 66, 67, 68);

- strona bierna:

..... **would be**
 I knew that my car **would be** repaired soon.
Wiedziałem, że mój samochód będzie wkrótce naprawiony.

Czas Future in the Past Continuous

(The Future in the Past Continuous Tense)

- struktura:

	would (should)	be +ing
I, we	would	be drinking
	should	be drinking.
you, he, she, it, they	would	be drinking.

- używa się podobnie jak Future in the Past, lecz z uwypukleniem ciągłości:

I **knew** she **would be eating** potatoes for supper.
Wiedziałem, że będzie jadła ziemniaki na kolację.

- przeczenie:

She **wouldn't be drinking**

- pytania:

Would she **be drinking**?
What **would** she **be drinking**?

Czas Future Perfect in the Past

(The Future Perfect in the Past Tense)

- Struktura:

would (should)	have +	III forma czasownika
I, we	would	have drunk.
	should	have drunk.
you, he, she, it, they	would	have drunk.

We knew he **would have fixed** the car by the next week.
Wiedzieliśmy, że naprawi samochód do następnego tygodnia.

- jest to czas rzadko używany; występuje przeważnie w zdaniach złożonych głównie w okresach warunkowych (patrz Lesson 68);

- przeczenie:

He **wouldn't** have drunk.

- pytania:

Would he **have** drunk?
What **would** he **have** drunk?

- strona bierna:

would have been + III forma czasownika

He knew the letter **would have been written** by the following week.
Wiedział, że list zostanie napisany do przyszłego tygodnia.

Czas Future Perfect Continuous in the Past

- struktura (taka sama dla wszystkich osób):

would have been + ...ing

- bardzo rzadko spotykany;
- examples:

He **would have been drinking**.

He **wouldn't have been drinking**.

Would he **have been drinking**?

What **would** he **have been drinking**?

She **wouldn't** have been waiting for us if she **hadn't** had time.

We knew he **would** have been studying for some time.

Have i get w użyciu sprawczym (causative)

(Causative **have** and **get**)

- konstrukcja **to have (get) + rzeczownik + III forma czasownika** wyraża zlecenie wykonania danej czynności:

John **had his car repaired** last week.

John oddał swój samochód do naprawy (miał naprawiony) w zeszłym tygodniu.

You must **have your house painted**.

Musisz pomalować (mieć pomalowany) swój dom.

When is she going **to get the book printed**?

Kiedy będzie ona miała wydrukowaną (kiedy wydrukuje) książkę?

- konstrukcja ta może występować w każdym czasie, przeważnie jednak używana jest w czasach prostych.

Czasowniki modalne **dare** i **need**

(The Modal Verbs **dare** and **need**)

- czasowniki **dare** (ośmielać się, śmieć) i **need** (potrzebować) mogą występować jako czasowniki zwykłe:

She didn't **dare** to speak.

Nie ośmieliła się mówić.

Do you **need** our help?

Czy potrzebujesz naszej pomocy?

- mogą też występować jako czasowniki ułomne:

I **dare not** ask you.

Nie śmię cię pytać (prosić).

He **needn't (need not)** work so hard.

On nie potrzebuje (nie musi) tak ciężko pracować.

Konstrukcja **used to**

- konstrukcja **used to + bezokolicznik** używana jest do wyrażania czynności wielokrotnie wykonywanej w przeszłości:

Mary **used to eat** a lot of potatoes.

Mary zwykła była jeść (zwykle jadła) dużo ziemniaków.

We **used to drink** cheap whisky last year.

Zwykliśmy byli pić (zwykle piliśmy) taną whisky w zeszłym roku.

- pytania i przeczenia tworzy się najczęściej z użyciem **did**:

Did you **use to read** many books?

Czy zwykłeś był czytać (czy czytywałeś) dużo książek?

Henry **didn't use to work** hard.

Henry nie zwykł był pracować ciężko.

uwaga:

nie należy mylić z wyrażeniem **to be used to** (*być przyzwyczajonym do ...*), po którym nie ma bezokolicznika:

Mary's husband **is used to** the smell of garlic.

Mąż Marysi jest przyzwyczajony do zapachu trzosnku.

Czasowniki modalne w aspekcie Perfect

(Modal Verbs in the Perfect)

may
might
could

+ **have + III forma czasownika**

must
should
ought to

- przypuszczenie** co do przeszłości:

Mary **may have eaten** rotten potatoes.

Możliwe, że Mary jadła zgniłe ziemniaki. (Nie wiadomo, czy jadła)

He **may have seen** this film.

Możliwe, że on widział ten film. (Nie wiadomo, czy widział)

Mary **might (could) have eaten rotten** potatoes.

Mary mogła była zjeść zgniłe ziemniaki. (Ale nie zjadła)

He **might (could) have seen** this film.

On mógł był zobaczyć ten film. (Ale nie zobaczył)

- przekonanie** co do przeszłości:

Mary **must have eaten** rotten potatoes.

Mary musiała zjeść (z pewnością zjadła) zgniłe ziemniaki.

He **must have seen** this film.

On musiał widzieć (z pewnością widział) ten film.

- powinność** w przeszłości:

Mary **shouldn't (oughtn't) have eaten** rotten potatoes.

Mary nie powinna była jeść zgniłych ziemniaków. (Ale jadła)

He **should (ought to) have seen** this film.

On powinien był zobaczyć ten film. (Ale nie zobaczył)

Mowa zależna

(Reported Speech)

- **mowa niezależna** (*Direct Speech*) jest czyjąś bezpośrednią wypowiedzią:

Mary said, "I like whisky".
Marysia powiedziała: „Lubię whisky”.

- **mowa zależna** (*Reported Speech*) to zrelacjonowanie czyjejś wypowiedzi:

John said (that) Mary **liked** whisky.
Janek powiedział, że Mary **lubi** whisky.

- zdanie główne w mowie zależnej występuje przeważnie z użyciem takich czasowników, jak: **to say, to tell, to ask**, itp.:

Bob **says** (that) ... Jack **tells** me (that) ...
Bob **said** (that) ... Jack **told** me (that) ...

- mowa zależna to zdania dopełnieniowe, w których obowiązuje zasada następstwa czasów (patrz Lesson 62);
- jeżeli czasownik w zdaniu głównym jest w czasie teraźniejszym lub przyszłym, w zdaniu podrzędnym nie ma żadnych ograniczeń w użyciu czasów:

Henry: "I'm tired".
Henry **says** (that) he **is** tired.
Ed: "I will telephone her again".
Ed **says** (that) he **will telephone** her again.

ale:

Henry **said** (that) he **was** tired.
Ed **said** (that) he **would telephone** her again.

- zmiany czasów w mowie zależnej:

Present Simple	na	Past Simple
Present Continuous	na	Past Continuous
Present Perfect	na	Past Perfect
Present Perfect Continuous	na	Past Perfect Continuous
Past Simple	na	Past Perfect
Past Continuous	na	Past Perfect Continuous
Future Simple	na	Future in the Past
Future Continuous	na	Future Continuous in the Past
Future Perfect	na	Future Perfect in the Past

- pamiętaj o:

- zmianie zaimków osobowych:

Mike: "She gave **me** the book".
Mike says she gave **him** the book.

- zmianie dodatkowych określeń przy zmianie czasu (dla zachowania logiki, sensu i intencji zdania w mowie niezależnej):

<u>Direct Speech</u>		<u>Indirect Speech</u>
here	→	there
now	→	then
today	→	that day
this	→	that
these	→	those
tomorrow	→	the next day (the following day)
next week	→	the following week
yesterday	→	the day before
last week	→	the week before

ponadto:

must	→	had to
can	→	could (was, were able to)
should	→	should

- pytania i polecenia w mowie zależnej - patrz Lesson 64 i 65;
- examples:

Robert: "I'm busy".

Robert **says** (that) he **is** busy.

Robert **mówi**, że **jest** zajęty.

Robert **said** (that) he **was** busy. Robert **powiedział**, że **jest** zajęty.

Bill: "Jill gave me this picture yesterday".

Bill **says** (that) Jill **gave him this** picture **yesterday**.

Bill **mówi**, że Jill **dała mu to** zdjęcie **wczoraj**.

Bill **said** (that) Jill **had given him that** picture **the day before**.

Bill **powiedział**, że Jill **dała mu tamto** zdjęcie **poprzedniego dnia**.

Students: "We will visit you next week".

The students **are telling** John (that) **they will visit him next week**.

Studenci **mówią** Jankowi, że **go odwiedzą w przyszłym tygodniu**.

The students **told** John (that) **they would visit him the following week**.

Studenci **powiedzieli** Jankowi, że **odwiedzą go w następnym tygodniu**.

- porównaj:

He **said** he **was** sick.

Powiedział, że **jest** chory.

He **said** he **had been** sick.

Powiedział, że **był** chory.

- **uwaga:** niewłaściwa zmiana czasu nie uniemożliwi zrozumienia wypowiedzi, będzie jedynie świadectwem nieznanomości zasad poprawnego wypowiadania się;

- używając mowy zależnej, kieruj się podanymi zasadami, ale nie zapominaj o:

- zdrowym rozsądku:

Mary: "I ate rotten potatoes **yesterday**".

Mary said she had eaten rotten potatoes **yesterday**.

(tzn. „**wczoraj**” w mowie zależnej faktycznie jest „wczoraj” - nie trzeba zmieniać na „**the day before**")

- o oczywistych faktach:

John: "The sun **is** big".

John **said** the sun **is** big.

(tzn. słońce jest zawsze duże)

Pytania w mowie zależnej

(Questions in Reported Speech)

- obowiązuje następstwo czasów;
- nie ma inwersji, czyli jest szyk zdania oznajmującego;
- pytania ogólne:

„Is Helen busy?”

John **asks if (whether)** Helen **is** busy.

Janek **pyta, czy** Helena **jest** zajęta.

John asked **if (whether)** Helen **was** busy.

Janek **zapytał, czy** Helena **jest** zajęta.

„Does Mary eat potatoes?”

Andy **asks if (whether)** Mary **eats** potatoes.

Andrzej **pyta, czy** Marysia **je** ziemniaki.

Andy asked **if (whether)** Mary **ate** potatoes.

Andrzej **zapytał, czy** Marysia **je** ziemniaki.

„Did she work hard yesterday?”

Bob **asks me if (whether)** she **worked** hard **yesterday**.

Bob **pyta** się mnie, **czy** ona **pracowała** ciężko **wczoraj**.
Bob **asked me if (whether)** she **had worked** hard **the day before**.
Bob **zapytał** mnie, **czy** ona **pracowała** ciężko **poprzedniego dnia**.

„Can you help me?”

John **asks if (whether)** you **can** help him.
Janek **pyta, czy możesz** mu pomóc.
John **asked if (whether)** you **could** help him.
Janek **zapytał, czy możesz** mu pomóc.

- pytania szczegółowe:

„Where does he live?”

Mary **asks** where he **lives**.
Marysia **pyta**, gdzie on **mieszka**.
Mary **asked** where he **lived**.
Marysia **zapytała**, gdzie on **mieszka**.

„When will you visit me?”

Tom **asks** when I **will visit** him.
Tomek **pyta** mnie, kiedy go **odwiedzę**.
Tom **asked** me when I **would visit** him.
Tomek **zapytał** mnie, kiedy go **odwiedzę**.

„What are they talking about?”

She **asks** what they **are talking** about.
Ona **pyta**, o czym oni **rozmawiają**.
She **asked** what they **were talking** about.
Ona **zapytała**, o czym oni **rozmawiają**.

„Who wrote this book?”

He **wants** to know who **wrote** this book.
On **chce** wiedzieć, kto **napisał** tą książkę.
He **wanted** to know who **had written** that book.
On **chciał** wiedzieć, kto **napisał** tamtą książkę.

Rozkazy w mowie zależnej (Commands in Reported Speech)

- rozkazy w mowie zależnej mogą być wyrażane czasownikami **to tell, to order**; prośby natomiast - czasownikiem **to ask**;
- zamiast zdań podrzędnych używa się struktur bezokolicznikowych;

Mary: “Eat potatoes!”

Mary **told** him **to eat** potatoes.
Mary **powiedziała** mu, **żeby jadł** ziemniaki. (**kazała** mu jeść)

The teacher: “Go home!”

The teacher **is ordering** us **to go** home.
Nauczyciel **rozkazuje** nam, **abyśmy poszli** do domu. (**kaze** nam iść do domu)

Jane: “Could you help me?”

Jane **asked** me **to help** her.
Janina **poprosiła** mnie, **żebym pomógł** jej.

- zabranianie:

“Don’t drink!”

He **told** her **not to drink**.
Powiedział jej, **żeby nie piła**.

- pytania:

What did he tell you to write?
Co on mówił, żebyś pisał? (Co on ci kazał pisać?)

Okresy warunkowe - I

(Conditional Clauses - I)

- jest to warunek dotyczący przyszłości:

I will read this book Przeczytam tą książkę,	if jeżeli	I have time. będę miał czas.
Mary will eat potatoes Marysia zje ziemniaki,	if jeżeli	she buys them. je kupi .
He is going to go for a walk On pójdzie na spacer,	if jeżeli	the weather is nice. będzie ładna pogoda.

zdanie główne (Future Simple, <i>be going to</i>)			jeżeli	warunek (Present Simple)		
I	will read	this book	if	I	have	time.
Mary	will eat	potatoes		she	buys	them.
He	is going to go	for a walk		the weather	is	nice

- pytania:

What will you do if you see him? Co zrobisz, jeżeli go zobaczysz?	Will he talk to her if she is there? Czy on z nią porozmawia, jeżeli ona tam będzie?
---	--

- kolejność zdania głównego i warunku jest dowolna:

I won't play cards if I'm tired.
If I'm tired I **won't play** cards.
Jeżeli będę zmęczony, nie zagram w karty.
If they don't finish their work they will not go home.
They **will not go** home if they **don't finish** their work.
Nie pójdą do domu, jeżeli nie skończą swej pracy.

- zapamiętaj:

po **if** nie ma **will (shall)**

Okresy warunkowe - II

(Conditional Clauses - II)

- jest to warunek dotyczący teraźniejszości:

I would go for a walk Poszedłbym na spacer	if gdybym	I had time. miał czas.
Mary would eat potatoes Marysia jadłaby ziemniaki	if gdyby	she were here. tu była .
He would help you Pomógłby ci	if gdyby	he could . mógł .

zdanie główne (Future in the Past)			jeżeli	warunek (Past Simple)		
I	would go	for a walk	if	I	had	time
Mary	would eat	potatoes		she	were	here.
He	would help	you		he	could.	

- przeczenia:

If he **didn't have** a lot of money he **wouldn't buy** that house.
Gdyby nie miał dużo pieniędzy, nie kupowałby tamtego domu.

- pytania:

Where **would you** go if he **were** here?
Dokąd **byście poszli**, gdyby ona tu **była**?
Would you study English if she **taught** you?
Czy **uczyłbyś się** angielskiego, gdyby ona cię **uczyła**?

- zapamiętaj:

po **if** nie ma **would (should)**
dla wszystkich osób jest **were**

Okresy warunkowe - III

(Conditional Clauses - III)

- jest to warunek dotyczący przeszłości:

I would have met him Spotkałbym (był) go	if gdybym	I had been there yesterday. był tam wczoraj.
You would have seen the film Widziałbyś (był) film	if gdybyś	you had watched tv then. oglądał wtedy telewizję.

zdanie główne (Future Perfect in the Past)			jeżeli	warunek (Past Perfect)		
I	would have met	him	if	I	had been	there yesterday.
You	would have seen	a match		you	had watched	tv then.

- przeczenie:

Mary **wouldn't have eaten** potatoes yesterday if you **hadn't bought** them.
Mary nie jadłaby ziemniaków wczoraj, gdybyś ich nie kupił (był).

- pytanie:

What **would you have bought** if you **had had** money then?
Co byś (był) kupił, gdybyś miał wtedy pieniądze.

- zapamiętaj:

po **if** nie ma **would have**

Chciałbym umieć czytać (szkoda, że nie umiem czytać).

- odnoszące się do przeszłości:

I **wish I had worked** then.
Szkoda (żałuję), że nie pracowałem wtedy ciężko.
(dosłownie: Chciałbym, żebym wtedy pracował ciężko.)

I **wish I had never met** her.
Szkoda (żałuję), że ją spotkałem.

- odnoszące się do przyszłości:

I **wish he wouldn't talk** so much.
Chciałbym (dobrze by było), żeby on tyle nie mówił.

Czasy gramatyczne

strona czynna / strona bierna

Present

Simple

I drink beer.
Beer is drunk (by me).

Continuous

I am drinking beer.
Beer is being drunk.

Perfect

I have drunk beer.
Beer has been drunk.

Perfect Continuous

I have been drinking beer.

Past ☐ *Simple*

Simple

I drank beer.
Beer was drunk.

Continuous

I was drinking beer.
Beer was being drunk.

Perfect

I had drunk beer.
Beer had been drunk.

Perfect Continuous

I had been drinking beer.

Future

Simple

I will drink beer
Beer will be drunk

Continuous

I will be drinking beer.

Perfect

I will have drunk beer.
Beer will have been drunk.

Perfect Continuous

I will have been drinking beer.

Future in the Past

Simple

I would drink beer
Beer would be drunk

Continuous

I would be drinking beer

Perfect

I would have drunk beer
Beer would have been drunk.

Perfect Continuous

I would have been drinking beer.

• struktura zdań oznajmujących i przeczących

podmiot	orzeczenie	dopełnienie	okoliczniki
John	drinks	beer	every day.
John	doesn't drink	beer	every day.
Mary	is eating	potatoes	now.
Mary	isn't eating	potatoes	now.
He	has written	many books.	
He	hasn't written	many books.	
Mr. Gloom	can drive		very well.
Mr. Gloom	can't drive		very well.

• struktura pytań

rodzaje pytań

wyrażenie pytające / czasownik posilkowy lub modalny / podmiot / orzeczenie / dopełnienie, okoliczniki

ogólne

Does he like beer?
Can you swim?
Have they written those letters?
Is Mary eating potatoes now?

o podmiot

Who likes beer?
Which students drank whisky yesterday

szczegółowe

What is John doing here?
Where did you go yesterday?

Who was she talking to then?
How much potatoes has Mary eaten today?

alternatywne

Would you like coffee or tea?

typu „nieprawdaz”

She is pretty, isn't she

• zdania rozkazujące

* dla II osoby liczby pojedynczej i mnogiej - forma podstawowa czasownika:

Listen!	Don't listen!
Write this letter!	Don't write this letter?
Open the door, please.	
Don't drink too much, please.	

* dla I i III osoby l. poj. i mnogiej - z użyciem czasownika **let**:

Let me eat!	Don't let me eat!
Let him talk!	Don't let him talk!
Let us (Let's) go!	Don't let us go!

• mowa zależna

* zдания oznajmujące

„I'm very tired.”	He says (that)	he is very tired.
„I never drink vodka.”		he never drinks vodka.
„I'm reading a book now.”		he is reading a book now.
„I saw Bill yesterday.”		he saw Bill yesterday.
„I will talk to her tomorrow.”		he will talk to her tomorrow.
„I have seen this film.”		he has seen this film.
	He said (that)	he was very tired. he never drank vodka. he was reading a book then . he had seen Bill the day before . he would talk to her the following day . he had seen that film.

* pytania

- <u>ogólne</u> „Do you like Mary?”	She asks if (whether)	you like Mary.
„Is he talking now?”		he is talking now.
„Have they gone home?”		they have gone home.
	She asked if (whether)	you liked Mary. he was talking then . they had gone home.

- o podmiot

She asks	„Who wants tea?”
She asked	who wants tea. who wanted tea.

- szczegółowe

She asks	„When will the letter arrive?” „How many books has he written?” when the letter will arrive. how many books he has written.
She asked	when the letter would arrive . how many books he had written .

* polecenia

„Read this poem!”	He tells her to read thid poem.
„Don't talk!”	John told them not to talk .
„Bring more beer, please.”	Mary asked him to bring more beer.

* tabela zmian w mowie zależnej

Direct Speech

Indirect Speech

Present Simple
Present Continuous
Present Perfect
Present Perfect Continuous
Past Simple
Past Continuous

Past Simple
Past Continuous
Past Perfect
Past Perfect Continuous
Past Perfect
Past Perfect Continuous

Future Simple
Future Continuous
Future Perfect

Future in the Past
Future Continuous in the Past
Future Perfect in the Past.

here	there	must	had to
now	then	can	could, was (were) able to
today	that day	should	should
this	that		
these	those		
tomorrow	the next day		
next week	the following week		
yesterday	the day before		
last week	the week before		

• okresy warunkowe

* okres warunkowy I

If I **have** time I **will go** for a walk.
If he **comes** she **will talk** to him.
John **will visit** us if he **can**.
I **won't buy** this car if she **doesn't give** me the money.

* okres warunkowy II

If I **had** time I **would go** for a walk.
If he **came** she **would talk** to him.
John **would visit** us if he **could**.
If I **were** you I **would stay** at home.
I **wouldn't buy** this car if she **didn't give** me the money.

* okres warunkowy III

If I **had had** time I **would have gone** for a walk.
If he **had come** she **would have talked** to him.
John **would have visited** us if he **could have**.
I **wouldn't have bought** this car if she **hadn't given** me the money.

• niektóre konstrukcje

* there is

There is a bottle on the table.
Na stole jest butelka.
Is there a bottle on the table?
What **is there** on the table?
There isn't a bottle on the table.

it is

It is raining now.
Pada deszcz teraz.
Is it raining now?
When **is it** raining?
It isn't raining now.

* have to = must

I **have to go**. = I must go.
Do I have to go? = Must I go?
I **don't have to go**. = I needn't go.

I **had to go** yesterday. = -
Did I have to go yesterday? = -

* (be) able to = can

I **am able to** swim. = I can swim.
Are you able to swim? = Can you swim?
I **'m not able to** swim. = I can't swim.

I **was able to** swim. = I could swim.
I **will be able to** swim. = -
Will you be able to swim? = -

* to be going to

I **'m going to** write a book.
Am I going to write a book?
I **'m not going to** write a book.

Zamierzam pisać książkę.